

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA. 31. julija 1926.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 88.

Državne dobave in interesi domaćih producentov.

Po časopisnih poročilih ima ekonomsko-finančni komitet ministrov razpravljati na prihodnjih sejah o vprašanju interpretacije in uporabe čl. 140. srbskega zakona o radnjama, ki določa, da se ima dati pri oddaji državnih dobav prednost domačinom, ako njih cene niso za 3 do 10 odstotkov višje kot je najvišja ponudba inozemskega konkurenta, vračunano carino in prevozne stroške. Omenjeni člen določa nadalje, da se bo pazilo pri razpisu natečaja za državne dobave posebno na to, da se omogoči udeležba tudi manjšim industrijalcem in obrtnikom. Končno odreja ta člen, da se morajo v inozemstvu naročiti samo tiste količine dotičnih izdelkov, ki se ne morejo izdelati doma v gotovem roku.

Gornje določbe navedenega člena srbskega obrtnega reda dopuščajo možnost vsakovrstnega izigravanja interesov naših domačih producentov pri oddaji državnih dobav. Po pritožbah, ki jih je prejela Zbornica za trgovino, obrt in industrijo, se to vrši deloma na ta način, da se odredi zelo kratek dobavni rok, dasi dobava materiala ni tako nujna, odnosno da se zavleče razpis licitacije tako dolgo, da postaja dobava materiala nujna in se mora od tega odrediti kratek rok, v katerem domači podjetnik ni v stanju izvršiti dobavo. Zbornica prejema nadalje mnogo pritožb, da se dobave ne delijo, kakor bi bilo v interesu udeležbe večjega števila domačih podjetnikov železi in kar bi tudi odgovarjalo smislu odredb čl. 140. Končno pa se določa glede dopustne višine razlike med ponudbenimi cenami inozemskih in tuzemskih dobaviteljev zelo različno interpretira. Nekatera nadležna smatrajo, da je tuzemski ponudnik že predrag, če je komaj 3 in pol odstotka dražji kot inozemski in smatrajo, da se ni kršilo določb zakona, ako se je v takem primeru oddala dobava inozemcu.

Po našem mišljenju je namen odredb čl. 140, da naznači minimalne in maksimalne meje, v okviru katerih se smejo sprejemati ponudbe domačinov, ki so višje od inozemskih ponudb in je zato nepravilno, če se je v primerih, kjer je domača trdka manj kot 10% dražja od inozemske, oddalo dobavo inozemski trdkar.

Iz časopisnih vesti ni razvidno, v kakšnem oziru bo čl. 140. predmet razprav sej ekonomsko-finančnega komiteta ministra. Zato je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo naslovila na g. ministra Iv. Puclja — kot slovenskega člana ekonomsko-finančnega komiteta — utemeljeno vlogo s prošnjo, da izdejstvuje, da se v primeru, da se namerava izdati navodila za uporabo čl. 140 pri oddaji državnih dobav, vsekakor prej zasliši mnenje interesiranih zbornic posebno naše, ki je tozadevno že izvršila pismeno anketo in nabrala obsežno gradivo glede neprilika, s katerimi se morajo baviti naši interesi pri oddaji državnih dobav.

Konečno je zbornica tudi opozorila ministra, da bo vprašanje državnih dobav predmet podrobnih razprav na IV. kongresu gospodarskih organizacij, ki se bo vršil dne 11. in 12. septembra t. l. v Beogradu.

Zbornica prosi v svoji vlogi g. ministra Ivana Puclja, da posveti pri razpravah v ekonomsko-finančnem komitetu ministrov posebno pažnjo zaščiti

Gradbeni program na telefonski mreži v mariborski oblasti.

V našem listu smo že opetovano kritizirali dezolantne razmere pri telefonskem prometu Slovenije. Telefonski vodi so za gospodarsko življenje to, kar so za človeško telo glavne arterije, zato bi morala država posvetiti največjo pozornost vzdrževanju brezhibnega telefonskega prometa. Zbornica za trgovino, promet in industrijo, ki budno sledi temu vprašanju, opozarja konstantno merodajne faktorje na potrebo izmenjave železnih žic z bronastimi, ter na potrebo vpostavitve novih prog v krajih, kjer to nujno zahtevajo gospodarski interesi.

Kar se tiče novih del za izpopolnitev telefonskega omrežja v mariborski oblasti, se ima sedaj, kakor se nas informira, najprej graditi direktni vod Maribor — Zagreb, ki naj bi razbremenil tranzit preko Ljubljane in naj bi služil izključno severnemu tranzitu. Ta vod naj bi šel preko Zidanega mosta in Celja. Za lokalni promet ne bo prišel razen nekoliko za Maribor v poštev.

V drugi vrsti pa se ima graditi sedaj bronasti telefonski vod po Gornji Savinski dolini in sicer progja Celje — Mozirje — Rečica — Ksaveriji — Gor-

nji grad — Ljubno — Solčava in Luče.

Železni vod proti Šoštanju in Velenju se bo izmenjal, ako bodo interesi prispevali eno tretjino od proračunanih stroškov 200.000 Din.

Na ostalih progah se zaenkrat ne bo mogla izvršiti nobena izmenjava železnih žic, marveč se bo moralo odložiti ta dela na prihodnja leta.

Za prihodnji budžet so stavljeni za mariborski oblast sledeči predlogi ministrstvu pošt in telegrafov: 1. Zgradba novega bronaste voda Maribor — Ljubljana preko Celja in z vključitvijo Celja. 2. Zgradba direktnega voda Maribor — Celje — Zagreb, ki bi služil ožjemu prometu preko Celja z Rogaško Slatino, Dobro in Topolšico. 3. zgradba telefonskega voda na progi Maribor — Ptuj na samostojnem nosilcu na cesti, dočim je sedaj skupno s telegrafom ob železnici.

Ponovno opozarjamo tu na izredno slabo stanje proge Središče — Ptuj — Maribor, kjer imamo železno žico, ki rada zarjavi in kjer je prenos toka na oddaljenost Središče — Maribor že sam po sebi zelo slab. Skrajni čas bi bil, da se ponovnim pritožbam interesentov ob tej gospodarsko zelo važni progi že enkrat ustreže in vpostavi med temi kraji zveza, ki bo vsaj uporabna.

PENGÖ.

Ogrske tiskarne novcev in bankovcev delajo v zadnjih tednih s polnim obratom in so napravile že tolike množine novega denarja, da začne ogrska Narodna banka izdajati novi denar že s 1. avgustom, dočim je bila izdaja določena za 1. januar 1927. Uglašajo, da gospodarski krogi že prehajajo na računanje v pengö; za železnicami določajo cene v pengö tudi že industrijski in trgovski krogi. Stare ogrske krone bodo po vplelavi pengöja ostale v veljavi še dve leti. Eno leto bodo še oficijelno plačilno sredstvo, v drugem letu jih bo zamenjavala še ogrska Narodna banka. Po 1. januarju 1929 zgubijo stari kronske bankovci svojo veljavo.

DOLGOVI SE MORAJO PLAČATI.

Zakladni tajnik (finančni minister) Zedinjenih držav Mellon je pred svojim odhodom v Evropo povedal zastopnikom časopisov, da Churchill ni prav naredil, ko je v svojih zadnjih izjavah dajal Franciji pogum v njenem stremeljenju po vničenju zavezniških dolgov ali vsaj po nadaljni omejitvi plačilnih obveznosti. Iz Mellonovih izjav se poraja v prvi vrsti strah Unije pred sabotiranjem ameriškega uvoza po Franciji. Trgovski minister Hoover je zato ameriškim tovarnarjem že nasvetoval, naj v bodoče na vseh svojih izdelkih opustijo označbo »Made in America« (v Ameriki narejeno), ki pravi, da je blago iz Amerike. V svojih izjavah je Mellon nadaljeval da je anuliranje vojnih dolgov, ki jih dolguje Francija Ameriki, popolnoma izključeno.

So pa tudi čudni, ti Amerikanci! Enkrat pravijo, da morajo narediti Evropo močno, ker je to tudi v njih interesu; kajti le močna Evropa more kupovati ameriško blago. Drugič pa spet pravijo, da se jim mora vse do pičice povrniti in

interesov naše obrti in industrije, da se bodo vsaj v bodoče določbe čl. 140. zakona o radnjama smiselno pravilno uporabljale v posameznih praktičnih primerih ter da se onemogoči izigravanje določb na škodo domače produktivnosti.

oslabljajo s tem evropsko nakupovalno moč. Francija, ki bo morala vse plačati, bo pritisnila zopet na svoje upnike, in stara pesem se bo spet začela.

VAJENSKA PREIZKUŠNJA V BREŽICAH.

16. julija t. l. dopoldan se je predstavilo 13 trgovskih vajencev oziroma vajenk k skupni preizkušnji v prostorih osnovne šole v Brežicah. Pismene preizkušnje je vodil strokovni trgovski učitelj gosp. Jeršič, specerijske, manufakturne itd. izkušnje pa gospodje: Cimperšek iz Sevnice, Boecio iz Brežic, Martin Frece iz Bizeljskega. Preizkušnjo so napravili vsi kandidati z dobrim uspehom, obiskovalci trgovske šole v Brežicah pa z odliko. Razlika med kandidati mesta in dežele je bila pač velika. Pokazalo se je zopet, da bi bil že skrajni čas, da se upošteva predlog, katerega je stavil na zborovanju Zveze t. l. 1926. v Kranju delegat gosp. Martin Frece in sicer, da se naj vendar kaj ukrene za poduk vajencev na deželi.

Po zaključku preizkušnje je predsednik komisije in načelnik gremija gospod Umek v daljšem jedrnatem govoru poudarjal dolžnosti novih trgovskih pomočnikov, njih delokrog in priporočal, da se tudi v bodoče izpopolnjujejo za prihodnost.

K koncu se je še zahvalil gosp. Martin Frece iz Bizeljskega v imenu vajencev — ker se od teh nikdo ni oglasil — gospodom šefom, osebno pa požrtvovalnemu gosp. strokovnemu učitelju Jeršiču, ki jih bo žal v kratkem zapustil. Zeli mu vsi na njegovem novem mestu v Celju ravno tako dobre uspehe pri vajenih, kakor jih je žel v Brežicah.

(Poročila o preizkušnjah, sklepih šolskega leta, izletih z vajenci itd. bi se morala stalno priobčevati v »Trgovskem listu«. Zlasti bi bilo pričakovati, da bodo gg. strokovni učitelji s takimi poročili iskali ožjih stikov s praktičnim življenjem trgovstva. Pri boljsem poznanju teženj in zahtev praktičnega življenja trgovstva bi se brez dvoma prihranila marsikatera kritika, ki se danes prepogosto in žal tudi prevečkrat upravičeno sliši glede nadaljevalnih šol. Op. ured.)

Jesenska prireditvev Ljubljanskega velesejma.

Pokrajinska razstava »Ljubljana v jeseni« pod pokroviteljstvom Nj. Vel. Kralja Aleksandra od 4. do 13. septembra 1926.

Našo belo in ponosno Ljubljano, gospodarsko in kulturno središče Slovenije, diči njen velesejem. Ustanova Ljubljanskega velesejma ni poklicana samo, da pospešuje razvoj industrije, obrti in trgovine, marveč so njeni cilji dalekosežnejši. Važna točka njenega programa je pospeševanje našega kmetijstva. Vsaj se velik del našega prebivalstva živi od obdelovanja rodne grude in naši največji ter najpomembnejši intelektualci so po večini rojeni kmečki sinovi.

Program Ljubljanskega velesejma pa s tem še ni izčrpan. Ta, za Slovenijo velepomembna institucija stremi za tem, da med nami poživljuje razumevanje in ljubezen do prirode, športa, tehničnih iznajdb in umetnosti. Del svojega načrta izvede velesejmska uprava s svojo letošnjo Pokrajinsko razstavo »Ljubljana v jeseni«.

Razstava bo prirejena na prostoru velesejma in sicer se bo uporabilo vse velike paviljone, v katerih bodo posamezne razstave tvorile celoto zase.

V paviljonu »E« bo nameščena Kmetijska razstava, ki obsega, 1. Strokovno poučni oddelek, kjer bodo zastopane vse stroke kmetijstva, poljedelstva, travništva, planšarstva, živinoreje, podkovstva, mlekarstva in sirarstva, vinarstva, kleparstva, sadjarstva, agrarne operacije in melioracije, ter kmetijska književnost.

2. Mlekarstvo. Tu bodo razstavljeni mlekarški izdelki, surovo maslo in sir. Mlekarstvo orodje in stroji.

3. Kmetijski stroji in orodje.

4. Buteljska vina iz slovečih slovenskih gor, nova in stara od l. 1917 naprej ter šampanjec.

5. Dne 5. septembra se vrši na sejmišču razstava plemenskih konj. Zastopani bodo najlepši žrebci, kobile in žrebtata, zaskočene kobile in 2 do 3 letne žrebice.

Za najboljše predmete in živali so določene številne nagrade, diplome in priznanja.

Kmetijsko razstavo organizira poseben odbor v zvezi z Kmetijsko družbo.

Paviljon »F«: Avtomobili in Radio-aparati. Razstava ima namen nazorno predočiti interesentom najmodernejše tipe avtomobilov in radio aparatov. Z ozirom na vsevečji pomen, ki ga zavzema radio v gospodarskem in kulturnem življenju današnjega časa, je treba, da se temu izumu ugleda pot v najširše kroge naroda. Radio-aparat je dobrodošel prijatelj tako posamezniku, kakor tudi družbam v dolgih zimskih večerih. Razstavo organizira ljubljanski Radio-klub.

Paviljon »G« obsega poljedelske stroje in orodje, mlekarke stroje, vinarsko, čebelarstvo in mlekarstvo orodje.

V paviljon »H« bo nameščena Industrija in sicer: tekstilna, konfekcija, kožuhovina, perilo, keramika, usnje, konfekcija usnja, kemična industrija, kolarstvo, sedlarstvo itd.

Paviljon »J« bo obsegal naše umetno vrtnarstvo. Vsi večji ljubljanski trgovski in umetni vrtnarji so se združili in priredijo to razstavo, ki bo prva v tako velikem obsegu. Ljubezen do cvetja je našemu narodu lastna. O tem pričajo cvetoči nageljni in rožmarini na oknih naših kmetijskih hiš, kar tvori slovensko posebnost. Le v mestih se ta lepa navada, ki kaže o srčni kulturi, rada pozabi. Zato je lepo in kulturno delo, če ta čut znova poživimo in poglobimo z vrtnarsko razstavo.

V paviljonu »K« bo Umetniška razstava, ki se pripravlja v večšim sodelovanjem ekspertov umetnikov, odnosno z umetniškimi odborem. Po dolgem času bo dana prilika združiti v nadvse zanimivi reviji **govoja dela skoro vseh slovenskih umetnikov**. Javnost se bo zamogla seznaniti z vsemi smernicami in strujami v umetniškem ustvarjanju zadnjih let. V složnem krogu nastopa starejša generacija Savanov z Mladini in najmlajšimi impresionisti, neoimpresionisti, ekspresionisti in veristi, konstrukcionisti najmlajših veroizpovedanj. Olje, tempere, pasteli, akvareli, risbe, grafika vseh možnih tehnik, silhuetni reg, kiparska dela v mavcu, kamnu, bronu, lesu. Nadalje plakati, male plastike, projekti arhitektov, vse to bo združeno v harmoničen pregled umetnostnega udejstvovanja in ustvarjanja Slovencev.

Paviljon »L«: obsežna in preurejena Higijenska razstava, ki je razdeljena v oddelke, ki so urejeni po strokah odnosno panogah medicine. Ker je namen razstave predvsem propaganden in poučen, je zastopana v glavnem profilaktična veja medicine.

Dne 8. in 9. septembra se vrši Mednarodna razstava psov vseh pasem pod pokroviteljstvom Nj. Vel. Kralja. Razstavo priredi Jugoslov. kinološki savez. Razstavljenih bo pribl. 700 najlepših plemenskih psov. Visoka častna, specijalna in državna darila bodo priznanje najboljšim gojiteljem te lepe in koristne živali.

Ugodnosti obiskovalcem. S permanentno legitimacijo, ki se dobi za Din 30 v vseh večjih denarnih zavodih, prometnih društvih, pri trgovskih in kmetijskih organizacijah v celi državi, se zamore uporabiti ugodnost polovične vožnje na vseh osebnih in brzovlakih. Pri odhodu v Ljubljano kupite celo vozno karto, ki vas upravičuje do brezplačnega potovanja nazaj. Legitimacija Vas upravičuje do poljubnega večkratnega brezplačnega vstopa na razstavišče.

Vas upravičuje do poljubnega večkratnega brezplačnega vstopa na razstavišče. Dnevna vstopnica, ki velja za enkratni obisk, stane Din 10 in se dobi pri velesejmskih blagajnah.

Znižana vizumska taksa, znatno znižane železniške tarife v Italiji, Avstriji, CSR in Madjarski.

Svetovna letina.

V št. 78. je pisal »Trgovski list« o letošnji svetovni letini. Takrat so letino še bolj ugodno cenili kot sedaj in so pričakovali v večini držav četudi ne rekordni pridelek, pa vsaj dober povprečni pridelek. Vsled neprestanega dežja se je položaj v juliju zelo poslabšal.

Kako je pri nas, že itak vemo. — V Avstriji ne bodo dobili dosti krme in se resno bojijo za živinorejo. Rž bo zaostala daleč za lanskim pridelkom, ki je bil pač zelo velik in je kljub Dunaju presegal potrebo za 10%. Pšenica se še nekako drži, krompir je pa zelo zanič. Ječmen in oves sta povprečna. — Na Ogrskem cenijo pridelek pšenice na 17.6 mil. stotov (lani 19.5), rži 7.4 (8.3), ječmena 4.7 (5.5). Sadje je zelo trpelo, prav tako vinska trta. Tudi poročila iz Češkoslovaške so neugodna. Rž je slabo razvita, pšenica rjavi. V nekaterih krajih je neprestani dež žito in krmila naravnost uničil. — Na Poljskem bodo dale nekatere vrste več kot lani, nekatere pa manj. Če vzamemo za lansko letino številko sto, bo dala pšenica letos 91.5%, rž 75.6%, ječmen 102.6, oves 102.7 odstotkov. — O letini v U. S. A. poročamo na drugem mestu. V začetku junija je tako dobro kazalo, da so mislili na pridelek, ki bi bil prav veliko boljši, kot je bil lanski. Pozneje pa je upanje malo padlo. — Letina v Kanadi bo dala najbrž 348 milijonov bušlov pšenice, lani jih je bilo 417, rž bo 11 milijonov bušlov, lani 13. Tudi oves bo manj kot lani. — Po zad-

njih poročilih iz Rusije so do letošnje prvega julija državne in zasebne organizacije pripravile 580 milijonov pudov žita za prodajo, 96.6% programa, ki so ga svojčas določili. Lani so pripravili 313.6 milijonov pudov žita, letos torej skoraj še enkrat toliko.

Skupaj lahko rečemo, da pšenice na severni polobli ne bo dosti manj kot lani, ker bo evropski primanjkljaj izenačila Amerika. Prav gotovo bo pa rži dosti manj. — Tu pripominjamo, da je znašal lanski svetovni pridelek pšenice 955.6 milijonov stotov, rži 444.8, ječmena 197.5, ovesa 566.8 milijonov stotov.

Trgovina.

Iz trgovskega sveta. — Pred nekoliko dnevi je časopisje prinašalo vest, da je javna trgovska družba O. & M. Josek v Celju iz trgovskega registra izbrisana vsled prenehanja obratovanja. Ker je ta alarmantna vest vznemirila razne trgovske kroge in je gremij trgovcev prejel v tej zadevi številna vprašanja, se ta izbris firme iz trgovskega registra popravlja v toliko, da se je izvršil samo izbris javne družbe, ki je bila registrirana pod O. & M. Josek, medtem ko tvrdi Marija Josek, trgovina z galanterijo, igračami itd. in Oto Josek, trgovina s pohištvo, obstojata in opravljata trgovske posle vsaka samostojno.

Industrija.

Sladkor na Ogrskem. Ogrske sladkorne tovarne svoje izdelke težko prodajajo. Ogrska produkcija sladkorja je šla v zadnjih letih zelo hitro kvišku, a lani je začela pešati. Lani so imeli že za 12% manj sveta obdelanega s sladkorno peso kakor leta 1924; surovega sladkorja so napravili leta 1924 še dva milijona stotov, lani pa le še 1,600.000. Iz kampanije leta 1925 imajo prebitek 7000 vagonov, za 30% manj kakor leta 1924. Prodaja tega za eksport namenjenega prebitka je pa kljub manjši količini zelo težka in računijo tovarnarji sladkorja z nadaljno redukcijo produkcije.

Bolgarsko rudarstvo. Leta 1925 so proizvedli v Bolgariji 38.000 ton rud in 1,220.000 ton premoga; produkcija leta 1924 je znašala 34.000 ton rud in 1,215.000 ton premoga. Bakrene rude je bilo 28.270 ton, svinčene 9.000, cinkove 130, manganove 565. Vso rudo so eksportirali v inczemstvo, doma je niso predelali nič.

Izkoriščanje poljskih gozdov. Ravnatelj gozdnega oddelka v poljskem ministertvu Miklaszewski je izdal pravkar poročilo o izkoriščanju gozdov na Poljskem. Izvemo tole: Z gozdi pokriti svet na Poljskem znaša 8,943.762 hektarov. Pri gozdih, ki so v državni upravi, je izkoriščanje 100-odstotno. Od vsake leto posekanih osem milijonov metrov jih gre 55% v trgovino, 45% pa za kurjavo kot drva. Pogozdovanje je dosti obširnejše kot posekovanje. Množina za izkoriščanje določenih gozdov je znašala do leta 1924 243.325 ha; od teh so posekali v letih 1919 do 1924 125.391 hektarov. — Podatki od gozdov, ki so v zasebni lasti, niso tako pregledni kakor podatki o državnih gozdih. — V lesni industriji je za poslenih nad 800 obratov, zlasti žag, delavcev je do 50.000. Pri tem pa niso vračunjeni obrati, ki delajo z manj kot 20 delavci, in kojih število je okoli 600. Največja središča lesne industrije so v provinci Poznański (90 žag s 4500 delavci) in v provinci Lvevski (70 žag s 4000 delavci). Kemičnih tovarn za pridelovanje lesa ima Poljska tri celulozne in dve destilacijski tovarni, nekaj večjih tovarn za izdelovanje žgane smole (katrana) in terebinta, poleg tega pa številne manjše naprave za izrabljanje lesa. Ker znaša površina Poljske 386.000 kvadratnih kilometrov pomenijo gori zapisani hektari dobrih 23% površine, skoraj četrtino. Pri nas v Jugoslaviji je z gozdi pokritih 27% površine, to je 6,750.000 hektarov.

Carina.

Zvišanje ruske carine. Svet ljudskih komisarjev Sovjetskih republik je sklenil spremembo nekaterih postojank carinske tarife za trgovino z evropskimi deželami. Zvišanje posameznih postavk koleba napram prejšnjim pristojbinam povprečno med 70 in 300 odstotki. Izpremenili so carino na motorna kolesa, na

avtomobile, avtobuse in na tovarne avtomobile. Namesto po teži se bo računila carina sedaj po ceni. Zelo bistvene so razlike v carini na nekatere vrste sadja in jagod, na olive in murve, na kakao, čaj, čokolado, slaničke, plutno skorjo, na kavčuk in gutaperčo. Nova je carina za britve (25 rubljev za 1 kilogram) in za britvene kline (100 rubljev za 1 kg). Zvišali so carino na vse parfumerije in kosmetične izdelke od 13 na 170 rubljev za 1 kg ter za brezalkoholne kosmetične izdelke od 7.40 na 70 rubljev za 1 kg.

Denarstvo.

ANGLO-AUSTRIAN BANK LTD.

Po zaključku pogajanj med Anglo-banko in kreditnim zavodom na Dunaju bo rešeno tudi vprašanje budimpeške podružnice Anglebanke. V finančnih krogih so razmišljali dve možnosti rešitve, od katerih je ena šla za tem, da prevzame podružnico kakšna budimpeška velebanka. Odločili so se za to možnost in so se začeli pogajati z Ogrsko splošno kreditno banko. Pogajanja se bodo nadaljevala v Londonu. V krogih Kreditne banke ožje stike z angleškim denarnim trgovim toplo pozdravljajo.

Češkoslovaški proračun za leto 1927. V ministrskem svetu so predložili okvirni proračun za leto 1927. Znaša 10 milijard Kč. Sklenili so, da višina definitivnega proračuna nikakor ne sme preokračiti višine proračuna za leto 1926. Pri izdelovanju proračuna so že upoštevane povišane plače uradnikov in pa davčna reforma, ki stopi v veljavo s 1. januarjem 1927. Nekatera ministrstva bodo opustili in se bodo njih proračunski zneski prepisali na račun onih ministrstev, ki bodo prevzela delo opučenih.

Obtok bankovcev Narodne banke se je znižal. Po izkazu Narodne banke SHS za tretji teden t. m. se je obtok novčanic nadalje zmanjšal in sicer za 137.2 milijona dinarjev. Istočasno je oslabela kovinska podloga za 4.8 milijonov na 406 milijonov dolarjev zlate in nezlate vrednosti.

Likvidacija bank v Italiji. Od 1. julija 1925 do 30. julija 1926 je v Italiji likvidiralo, odnosno je bilo primorano likvidirati 32 bank.

Poljska vlada ne bo povišala obtoka bankovcev. Finančni svet, ki se je sestal pod predsedstvom Bartlovim, je sklenil, da se preloži vsi predlogi za zvišanje obtoka bankovcev, dokler se ne uravnoteži bilanca in se okrepijo rezerve Poljske banke.

Promet.

Pred realizacijo projekta železniške zveze Beograd — Split. Iz verodostojnih mest se zatrjuje, da čaka pred ministrskim svetom v Beogradu na rešitev ponudba resnih angleških in naših finančnikov za zgraditev železniške proge Pančevo — Beograd — Sarajevo — Split. Split-ska občina je sklenila sklicati zastopnike iz vseh krajev, preko katerih bi tekla proga in ki bi od nje imeli koristi, dalje zastopnike trgovskih in obrtniških zbornic, čez čijih ozemlje bi šla proga. Sestanek se ima vršiti okoli 20. avgusta v Beogradu. Na sestanku se bo proučila ponudba, nakar bi se pričela akcija, da pristojna ministrstva v stvari čimprej odločijo. Proga Beograd—Split bi bila dolga 504 km in bi jo brzovlak prevozil v 8 urah. Skupina bi zgradila tudi moderno pristanišče v Splitu. Graditev bi trajala pet let in bi se ž njo pričelo takoj, čim bi bila ponudba sprejeta. Uporabilo bi se za zgraditev proge in pristanišča kapital 100 milijonov dolarjev. Skupina, ki bi progo sama zgradila, ne zahteva vrnitev denarja, ampak eksploatacija za gotovo število let.

Iz naših organizacij.

Trgovcem v Ljubljani in okolici v vednost! Volilni imeniki za volitve v Trgovsko zbornico so že razgrnjeni. Vsak naj se prepriča če je vpisan v imeniku. — Potrebna pojasnila daje tajništvo Gremija trgovcev v Ljubljani.

Uradni dan zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico: Gremij trgovcev v Celju opozarja vse gospodarske kroge v Celju in celjski okolici, da uraduje referent zbornice v Celju v torek dne 3. avgusta t. l. od 8. do 12. ure v ravnateljski sobi Prevozne družbe (poslopje carinarnice).

RAZNO.

Delovanje mednarodne trgovske zbornice. Na 21. skupščini sveta mednarodne trgovske zbornice, se je na predlog odbora, ki obravnava vprašanje odprave ovir, ki se stavljajo trgovini, sklenilo osnovati naslednje podkomisije: podkomisija o postopanju z inozemci in o pravni in socialni neeneakosti, podkomisija glede prometnih zaprek; podkomisija o finančnih težkočah in o vprašanjih cen in kreditov; podkomisija o prepovedi uvoza in izvoza (o svobodi sirovin, pravici za izvoz), podkomisija za carinsko-tehnična vprašanja in podkomisija za mednarodne industrijske sporazume. Te podkomisije morajo proučiti ves material, ki pripada v njih delokrog, poleg tega pa še posebno vsa vprašanja, ki jih vsebuje poročilo pripravljalnega odbora Mednarodne gospodarske konference društev narodov. Te podkomisije morajo v zmislu resolucije sveta proučiti vsa pota in vse načine, da bi se pomagalo nadležnim oblastvom v svrhu čimprejše ukinutve vseh zaprek, ki so zelo škodljive mednarodni trgovini, kateri je treba pomagati, da čimprej zavzame svoj normalni razvoj. Mednarodna trgovska zbornica šteje danes med svoje člane zastopnike 22 držav, a pri zadnjem zasedanju sta se včlanili še Avstralija in Grčija. Prihodnji kongres mednarodne trgovske zbornice bo v Stockholmu 27. junija 1927.

Ameriška letina. Ameriško poljedelsko ministrstvo ceni pridelek letine po stanju v mesecu juliju takole: ožimno pšenico 568 milijonov bušlov (lani 404), pomladansko pšenico 300 (276), koruzo 2661 (lani 3095), oves 1334 (1292), ječmen 191 (208), rž 40 (45). Stanje pridelka je povprečno 6.4% pod letno povprečnostjo zadnjih desetih let. Pravijo pa, da je še dosti časa za bistveno zboljšanje letine. Nas, ki smo navajeni na rž in ječmen, zanima majhni pridelek Amerike v teh dveh žitnih vrstah.

Radio-razstava. Od 4. do 13. septembra letos se vrši na prostoru Ljubljanskega velesejma velika Pokrajinska razstava, katere posebni oddelek tvori pregledna Radio-razstava. Ta razstavo aranžira Radio-klub v Ljubljani, ki se bo potrudil za strokovno izvedbo. — Uprava velesejma je namenila prepustiti vsem tvrdkam radiobranže poseben prostor po najnižji ceni na razpolago. V počev priredijo radio-aparati, sestavni deli in potrebščine. Ker je zanimanje veliko in prostor omejen, se naproša vse zainteresente, da se z obratno pošto, najkasneje pa do 5. avgusta prijavijo in navedejo kaj nameravajo razstaviti in koliko prostora potrebujejo. Prilikom razstave bo pedana možnost v večernih urah aparate praktično demonstrirati interesantno.

Stanje posevkov v naši državi. — Po uradnem poročilu ministrstva poljoprivrede in vod je bilo splošno stanje vseh posevkov v prvi polovici meseca julija dobro. V drugi polovici meseca maja je bilo splošno stanje zelo dobro, a se je postopno poslabšalo vsled dežja, ki je izza konca maja začel dnevno padati. V začetku junija je padel dež po celi državi v veliki meri, tako, da je oviral razvoj vegetacije posevkov, posebno žitaric in zbog tega se je poslabšalo stanje v tem polmesečju. Splošno stanje posevkov po posameznih oblastih je bilo sledeče: zelo dobro (obl. beogradska, podonavska, podvinska, valjevska miška, kosovska, skopska, križevska in sarajevska), med dobro in zelo dobro (obl. mariborska, sremska, bačka, požarevačka, vranjska, raška, splitska, dubrovaška, tuzlavska in vrbaska), dobro (obl. ljubljanska, prim. krajiška, zagrebška, oseška, moravska, timoška, bitoljska, užička, zetška, mostarska in travniška), slabo (obl. šumadijska, bregalniška in bihačka). Deževnih dni je preveč, redke so oblasti, v katerih je bilo 4 do 8 dni brez dežja, zato je zemlja prevlažna in otežava redna dela. Vsled utrganja oblakov in mogočnega deževja so bile poplave, ki so povzročile velike škodo. Velike škodo so povzročene bački, sremski, mariborski, oseški, moravski, valjevski, podonavski, podvinski, šumadijski, požarevski, niški, raški, tuzlanski in bihaški oblasti.

Po svetu. »Nar. Listy« poročajo, da so bodo pogajanja za trgovsko pogodbo med Jugoslavijo in Češkoslovaško v jasnem spet pričela in bo pogodba morda do kon-

ca leta podpisana. — Skupno stanje vlog avstrijskih hranilnic pri »Centralni banki nemških hranilnic« je znašalo 30. junija 30 milijonov šilingov. — »Gospodarska korespondenca za Poljsko« poroča, da se poljska gornjesleška kovinska industrija pogaja s češkoslovaško kovinsko industrijo o razdelitvi balkanskega tiga. — Britanska produkcija surovega železa v juniju je padla napram lanski juniju na dvanajstinko, 41.800 ton napram 510.000 tonam. Produkcija jekla je pa še bolj padla, 32.000 proti 565.000. — Trški bodo zgradili veliko novo tovarno sladkorja. Zgradba se je že pričela, strojni material je nemški, v jeseni bo tovarna začela obratovati. — V juniju je bilo na Češkoslovaškem 38 konkurzov in 230 poravnalnih postopanj. — V dunajskih borznih krogih je bilo razširjeno mnenje o znižanju bančnih obresti. Vesti so bile preuranjene; a ko bo položaj Centralne banke razčiščen, kar se zna zgoditi v najkrajšem času, mislijo resno na znižanje obrestne mere. — Banke v Budimpešti so znižale obresti pri lombardnih posojilih od 14—16% na 12—14 odstotkov, pri odprtih kreditih na 12½—14 namesto dosedanjih 14—15%. Provizijski in drugi stroški ostanejo nespremenjeni. — O Deutsche Bank v Berlinu beremo, da namerava v peljati na borzi v New Yorku akcije štiridesetih milijonov mark, ki jih je pred dvema letoma prodala neki ameriški skupini. Govorijo tudi o zvišanju glavnice te banke. — Zveza bakrene pločevine v Casselu je znižala temeljne cene bakrene pločevine za 14 mark pri 100 kg, od 184 na 170 mark. — Na zračni progi med Turinom in Trstom so prepeljali v juniju 164 potnikov, 1750 kg blaga in 143 kg pošte; tekom treh mesecev obstanka te črte so bile odnose številke tele: 386, 3000, 320. — V Trstu se je osnovala zveza ladijskih lastnikov Vzhodne Adrije. Obsega vse ladijske tvrdke okrajev Trst, Reka in Zadar, ima 800.000 ton ladijske vsebine in 12.000 uslužbenecv. — Italijanska železniško-električna družba je začela s študijami glede uporabe vodne moči gornje Soče. — Navigazione generale Italiana je zgradila motorno ladjo »Roma«, 215 m dolgo, 25.2 m široko in 25.2 m visoko. Hitrost 40 km na uro, trajanje vožnje iz Italije v New-York 8 dni. — V Münchenu je dala na-

Ruska žetev. Poljedelski komisariat javlja, da bo znašala letošnja žitna žetev 78 milijonov ton.

Zdravje in sreča

Mamica in otročiček, vsa čista dehtita žarita svežosti, okusna, oskrbovana. Veselo zdravje se smeje z lestečimi zobmi

Dnevna gojitev s »Kalodontom« je najsigurnejša pot, da obvarujete lepoto in zdravje Vaših zob.

Ljubljanska borza.

Petek, 30. julija 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921 den. 72.50, bl. 73.50; zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22;

Celjska posojilnica d. d., Celje den. 193, bl. 195; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 175, bl. 195; Merkantilna banka, Kočevje den. 90, bl. 90, zaklj. 90; Prva hrvaška štedionica, Zagreb den. 868, bl. 870; Slavonska banka d. d., Zagreb den. 50; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 165, bl. 175; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana bl. 110; Združene papirnice Vevče, Goriciane in Medvode d. d., Ljubljana den. 102; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 55, bl. 65; »Šešir«, tovarna ključnikov d. d., Skofja Loka den. 103.

Blago: Deske (smreka, jelka), 24 mm, 4 m, III. in podmera, feo vag. meja, 1. vag. den. 440, bl. 450, zaklj. 440; deske — sama smreka — 20, 25 in 30 mm, 4 m, I., II., III., monte, lahko konično, od 16 cm napr., feo vag. nakl. post. bl. 430; trami merkantilni od 3/3 do 5/6 brez 5/6 od 4 m, primerno asortirani, po možnosti večina 4/5 od 5 in 6 m, feo vag. meja den. 280, bl. 300; trami merkantilni, 10/11 in 11/13, 8 do 12 m, feo vag. meja den. 270, bl. 280; bukovci neobrobljeni plohi od 40 do 100 mm, od 2 m napr., I., II., III., monte, feo vag. nakl. postaja bl. 460; bukovci plohi od 27 mm napr., od 2 m napr. z do 15% kratke robe (Courcons), od 1—1.90 m, od 14 cm širine napr., ostrorobi, očelji, parali, suhi, parjeni I., 1 vag. den. 1000, bl. 1050, zaklj. 1000; parjeni II., 1 vag. den. 820, bl. 850, zaklj. 820; neparjeni I., 1 vag. den. 900, bl. 950, zaklj. 900; neparjeni II., 1 vag. den. 720, bl. 750, zaklj. 720 feo vag. Sušak pristanišče; bukovca drva, meterska, suha, feo vag. nakl. postaja z do 10% okroglice bl. 18; bukovca drva, meterska, suha, same cepanice, feo vag. nakl. post. bl. 19; bukovca oglje, suho, vilano, feo vagon nakl. postaja bl. 80; hrastovi plohi, podnice, 53 mm 2.80 m, feo vag. meja, 1 vag. den. 1215, bl. 1250, zaklj. 1215; orehovi hlodi od 2 do 4 m, od 30 cm prem. napr., feo vag. nakl. postaja bl. 1000; bukovci pragovi: 2.51 m do 2.60 m, 13.50/14×23/24, feo vag. meja bl. 41; pšenica nova, za avgust, feo nakl. post. bl. 270; koruza, feo vag. nakl. postaja bl. 190; koruza, par. slov. postaja bl. 232; otrobi srednji, feo slov. postaja bl. 155; oves novi, feo nakl. postaja bl. 160.

TRŽNA POROČILA.

Mariborsko sejmsko poročilo (27. julija.) Na sejmu se je prignalo 15 konj, 16 bikov, 227 volov, 419 krav in 24 telet, skupaj 701 komad. — Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: Debeli voli (1 kg žive teže) 7.50 do 8.25 Din, poldebeli voli 7 do 7.25, plemenski voli 6 do 6.50, biki za klanje 5 do 7, klavne krave debele 6 do 6.50, plemenske krave 4.25 do 5, krave za klobasarje 3 do 3.50, molzne krave 4.25 do 5.50, breje krave 4.25 do 5.50, mlada živina 6 do 9 Din. — Prodalo se je 287 go-

ved in 2 konja, od teh 67 v Avstrijo in 16 v Italijo. — Mesne cene: Volovsko meso 9 do 19 Din kg, meso od bikov, krav, telic in telečje meso 10 do 20 Din, svinjsko meso, sveže 10.50 do 27 Din kg.

Zagrebski tedenski sejem (28. t. m.). Dogon zelo slab. Cene goveji živini so nazadovale, a svinjam neznatno poskočile. Kupovalo se je za domačo potrebo in le malo slabše živine se je nakupilo za Italijo. Dovoz krme je bil priličen. Cene za kg žive teže: voli domači I. 8—9, II. 6—7, III. 5—6, krave domače II. 4 do 4.25, III. 3.25—3.50, bosanske II. 4—4.25, III. 3—4, junice I. 6.25—7.50, II. 4.50 do 5.25, junci I. 7.25—8.25, II. 4—5.25, teleta 6—7 (zaklana 9—10), svinje domače nepitane 9—9.50 (sremske zaklane 15—16) Din. Konji vozni 3000 do 12.000 Din par, jahalni 1500 do 4500 Din komad, žrebeta do 1 leta 1000 do 2000 Din, do 2 let 1500 do 2750 Din komad. — Krma: detelja in lucerna 125 do 150, seno I. 125 do 150, stisnjeno 100, slama 75 do 100 Din za 100 kg.

Tržaški blagovni trg. Cene dne 28. t. m. na debelo: zelenjava: solata 60 do 100, paradižniki 20 do 80, belo zelje 50 do 100, vrzote 90 do 100, krompir (letošnji) 40 do 50, radič 80 do 300, fižol 80 do 120, fižol za luščenje 110 do 220, fižol zelen mali 100 do 180; grah 140, buče 55 do 100, kumare 60 do 80, špinača 50 do 80, malancane 140 do 210, paprika (zelená) 350 do 400, česen 150 do 200, čebula 40 do 80. Sadje: Marelice 290, breskve 100 do 750, amoli 80 do 220, cimbarji 80 do 120, ronglo 200 do 220, češplje 90 do 200, fige 120 do 200, jabolka 70 do 150, hruške 120 do 480, jagode 800, grozdje 200 do 800, pomaranče 50 do 70 lir zaboj, limone 12 do 45 lir zaboj.

Vinski trg v Italij v preteklem tednu. Ni na razpolago preveč zalog pridelka iz leta 1925. Zato se v nekaterih pokrajinah dvigajo cene vinu. V Piemontu se prodajajo vina z 11 do 12% alkohola po 240 do 280 lir hektoliter, vina po 13% so prekosila 300 lir za hektoliter. Chianti po 250 do 300, navadna črna vina 200.

Cene olja v Italiji. Cene olja se nalahko dvigajo. Dobro blago se prodaja od 950 do 1100 lir kvintal. Na splošno se predvideva stalen trg, ker so upi na letošnji pridelek zadovoljivi.

Oglejte si
bogato zalogo nogavic in rokavic za dame, gospode in otroke, voženine, našivkov in čipk ter drugega modnega in toaletnega blaga, potrebnega za žilje, krojače in čevljarje
na veliko in malo
po najnižji dnevni ceni pri:
JOSIP PETELINC
LJUBLJANA
blizu Prešernovega spomenika, ob vodi levo.

Veletrgovina
GREGORC & VERLIČ
Ljubljana
priporoča svojo veliko zalogo sveže praženih kav iz lastne prazarne, razno žganje in špirit, kolonijalno in špecerijsko blago ter rudninske vode.
Zahitvajte cenik! — Točna postrežba. — Telefon št. 246.

Edino šivalni stroji in najboljše kolesa
za rodbino, obrt in industrijo so le
JOS. PETELINCA
Najnižje cene! Tudi no obroke!
Gritzner Adler
Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika
Pouk v vezenju brezplačno. — Večletna garancija.

Trgovci, obrtniki oglašajte v „Trgovskemu listu“!

= LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA =
(Ustanovljena 1900.)
Ljubljana, Dunajska c. (v lastni hiši)
PODRUŽNICE:
Brezice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst. AGENCIJA: Logatec.
Delniška glavnica Din 50.000.000 —
Skupne rezerve nad Din 10.000.000 —
Poštni ček. račun Ljubljana 10.509
Brzjavni naslov: Banka Ljubljana
Tel. št. 261, 413, 502, 503, 504.
Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoča dela.

Prva žebliarska in železobitna zadruga v Kropi in Kamni gorici.
Pisma: Žebliarska zadruga, Kropa (Slovenija). Brzjavke: Zadruga Kropa. Telefon interurban: Podnart 2.
Žebli za normalne in ozkotirne železnice.
Žebli za ladje, črni ali pocinkani.
Žebli za zgradbe, les itd.
Žebli za čevlje.
Spojke za odre in prage.
Spojke za ladje in splave.
Železne brane.
Zobje za brane.
Ključke za podobne, zid, cevi, žlebove itd.
Vijaki z maticami.
Podložne ploščice.
Maticice.
Zakovice za tenderje, kotle, mostove, sode, pločevino, kolesa itd.
Vijačni čepi.
Verige.
Izdeluje lahke transmisije, popravlja strokovnjaško gospodarske stroje in opreme za vodne žage in mline.
Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in risbah najceneje.
Ilustrovani ceniki na razpolago.
Prodaja se samo na debelo trgovcem.

Obuvna čevljev PETER KOZINA & KO.

TRŽIČ

PRODAJA

od danes naprej

svoje izdelke

po znatno

znižanih cenah

PRODAJA

od danes naprej

svoje izdelke

po znatno

znižanih cenah

SLOVENIA-TRANSPORT d. z o. z., Ljubljana, Miklošičeva cesta 36.

izvršuje vse spedijske posle, reekspedicije, skladiščenja, prevoze, carinjenje robe, — Telefon št. 723.

Carinsko posredništvo Just Piščanec, Ljubljana, Miklošičeva cesta 36.

izvršuje ocarinjenje, carinske deklaracije, rekurze in vsa v carinsko stroko spadajoča dela. — Telefon št. 723.

VINOCET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristnega vina.

ZAHTEVAJTE PONUDBO !

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna
in solidna posrežba!
Zahtevajte cenik!

Velik uspeh

na

ADLER pisalnem stroju

ZASTOPNIK:

**IVAN
JAX in SIN**
Ljubljana

Pri velikem zveznem tekmovalnem pisanju gabelsbergove stenografske zveze v Hessenu je pripadlo izmed 45 udeležencev na vseh uporablajo ih strojnih sistemih

prvo darilo na pisalni

stroj „ADLER“ !

Od 14 določenih daril odpadlo jih je 6 na „Adler“-pisarje

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzjavke: Kredit Ljubljana

Telefon šte. 40, 457, 548, 805, 806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.